

FINANSDEPARTEMENTET

Det internasjonale rammeverket: Kyoto-avtalen og EU-ETS

Av
Leif K. Ervik

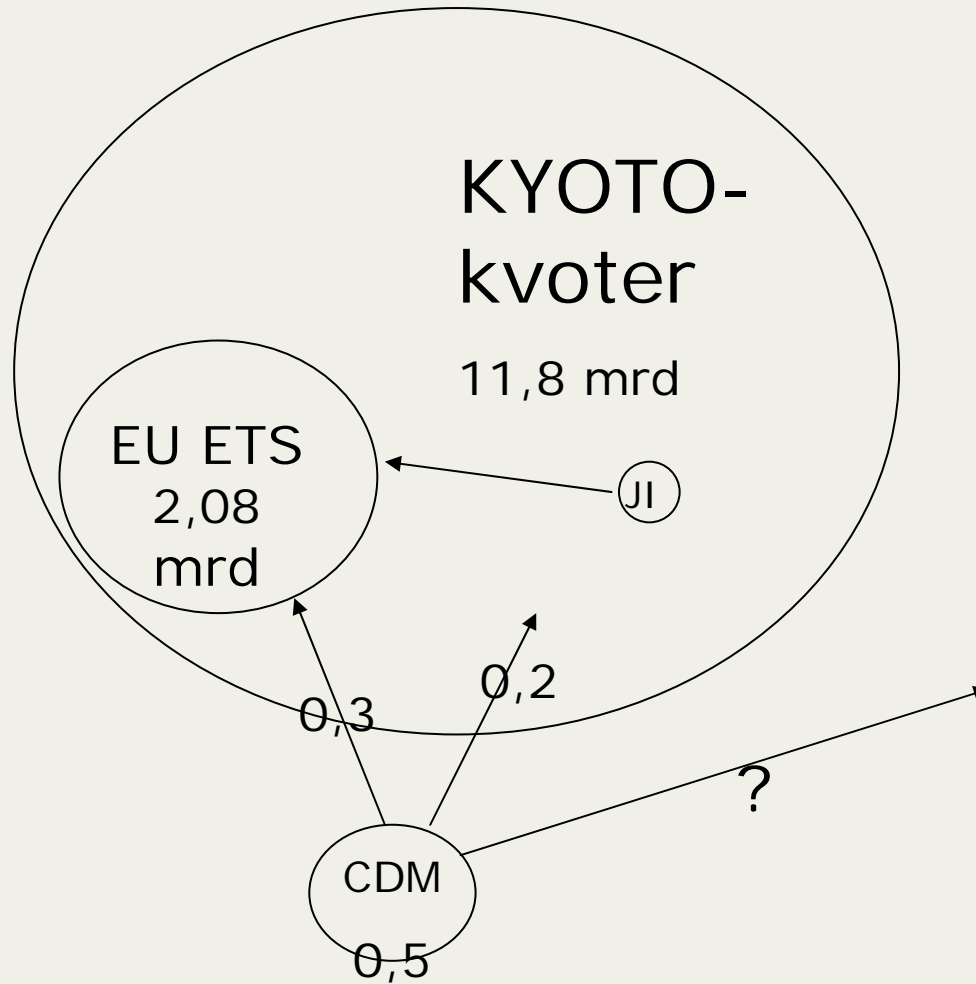
Kvoter og avgifter , en og samme sak?

- Nesten.
- Avgiftsnivået bestemmes av Stortinget. Kvoteprisen bestemmes i markedet.
- I avgiftssystemer fanges usikkerhet opp i utslippsvolumet
- I kvotesystem fanges usikkerheten opp i prisen.
- Det er lettere å innføre gratiskvoter enn stort bunnfradrag.
- Det er en missforståelse at det er stor forskjell på effekten av godt formulerte avgiftssystemer og godt formulerte kvotesystemer.
- Men, på klima har en bare kvotesystemer over landegrenser.

Kyoto-avtalen og EUs kvotedirektiv.

- Kyoto avtalen etablerer et kvotesystem for land. All aktivitet uten internasjonal trafikk (og skog) er dekket.
- EUs kvotedirektiv etablerer et kvotesystem for bedrifter. Dekker ca halve av utslippene i de fleste land. Direktivet har en minimumsliste over sektorer som må inkluderes.
- Ingen formell sammenheng mellom de to.
- EUs kvotedirektiv er en del av oppfyllelsen av Kyoto avtalen.
- Begge varer i 5 år fra 2008
- Begge har kvoteplikt som hovedforpliktelse.
- Kvoteplikt betyr at "den kvotepliktige enheten" er forpliktet til å innlevere "lovlige kvoter" lik **eget utslipp**.
- I Kyoto er alle kvoter tilført som gratiskvoter til land
- I EU er det meste gratiskvoter til bedrifter.
- I Kyoto er det en "lekkasje" via CDM.
- I EU ETS II er det en begrenset lekkasje via CDM/JI.

Markedsstruktur

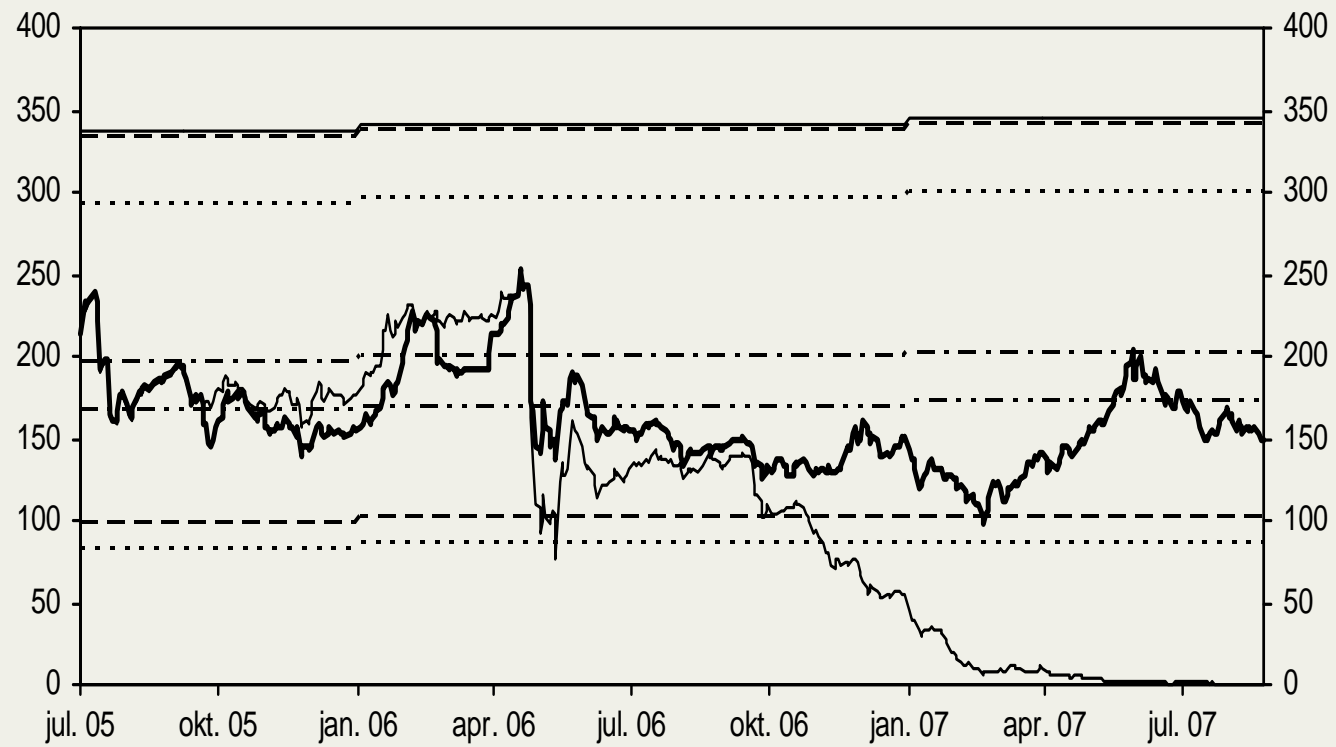
Verdens utslipp

Ca 42 mrd

CCX, Australia, RGGI, flere

Kvotepreis og CO₂-avgifter

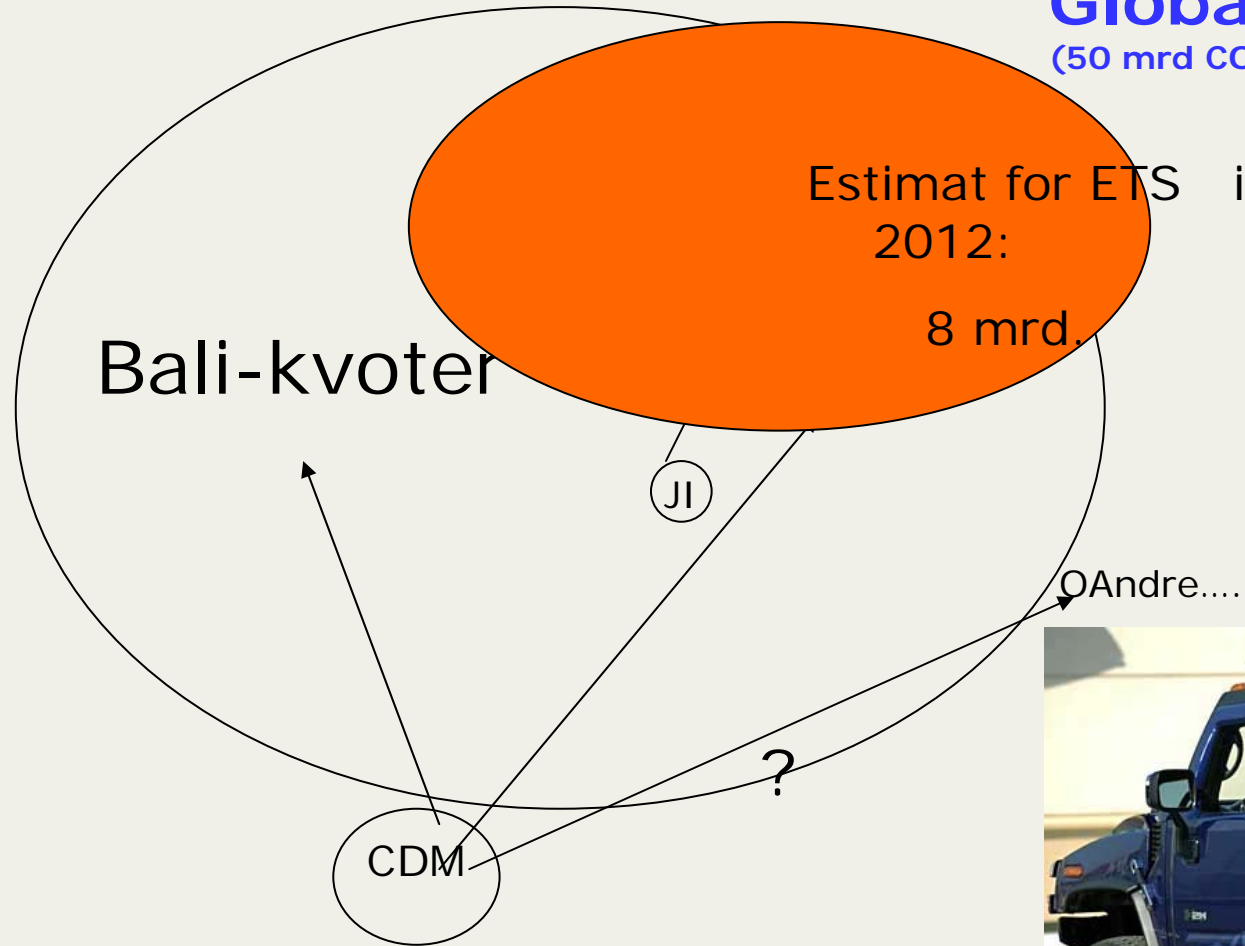

Observasjoner.

- Kvotesystemer fremelsker en debatt om fordeling , rettferdig fordeling, behov, etikk osv.
- Kvotesystemer er populære .Det er lettere å oppnå gratiskvoter enn bunnfradrag.
- Kvotesystemer kan være mer treffsikre på kvantum. (I realiteten er dette ikke sikkert, pga lekkasjer og på grunn av at en setter parametrene for mange (5) år av gangen.)
- Erfaringer med kvotesystem:
 - Kyoto: Overtildeling, bare gratiskvoter
 - EU-ETS: 1.periode: Overtildeling, bare gratiskvoter
 - N-ETS: Overtildeling, bare gratiskvoter
 - EU-ETS: 2.periode: ca. 8 % over 2005 utslipp.

Markeds struktur

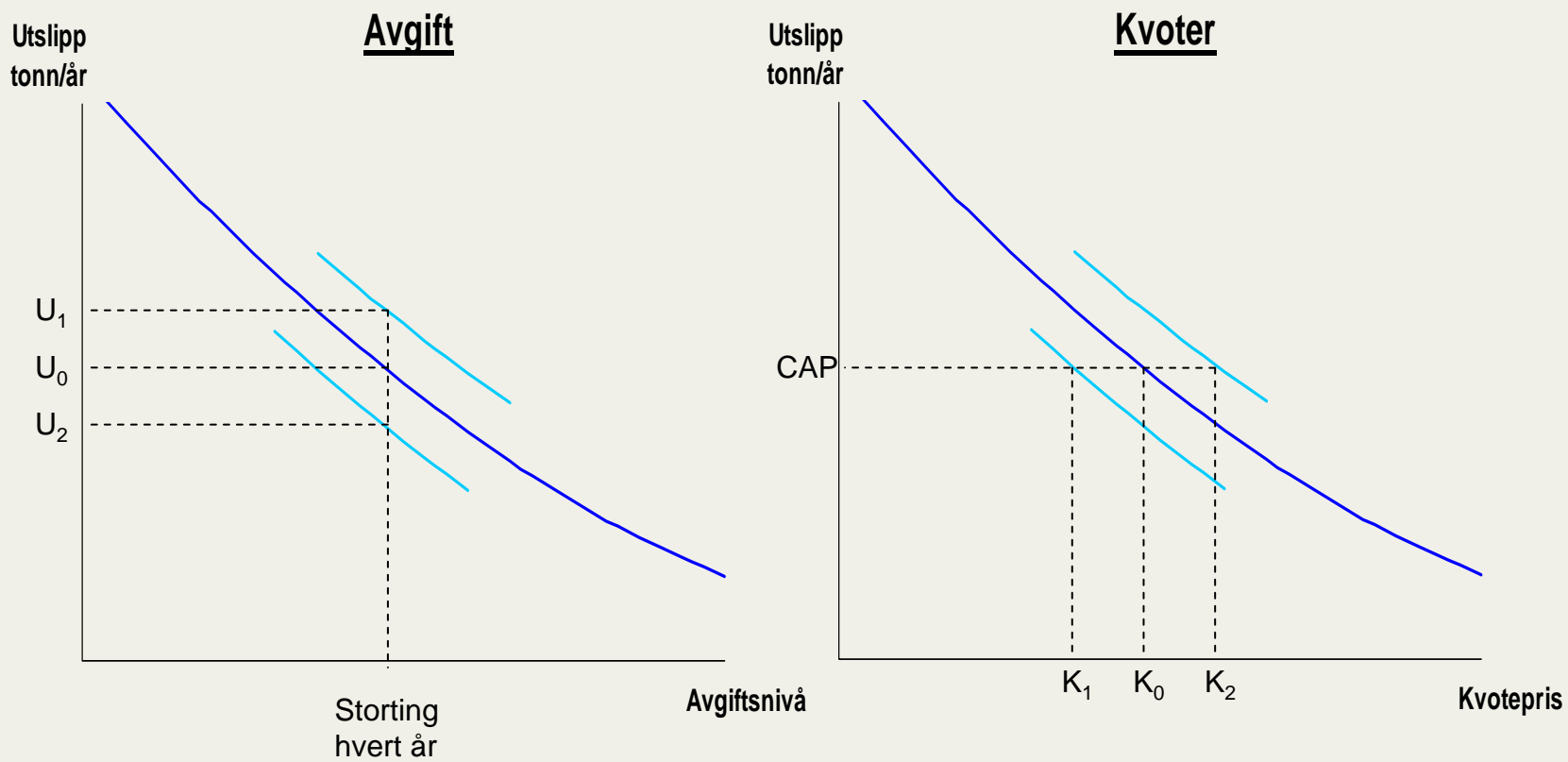
Globale utslipp (50 mrd CO2-E)

Reserve

- Resten av plansjene er for eventuell bruk under Q&A.
- Mangler en plansje som lister opp hvilke sektorer som er med i det Norske systemet.

Avgiftsnivå bestemmes av Stortinget
Kvotepris settes i markedet

Hva bestemmer prisutviklingen i Kyoto?

Tilbud

- Mengden utstedte AAU. (ca 10,2 mrd tonn)
- Mengden tilførte CDM (ca 0,3 mrd tonn)
- Mengden overført til neste periode (satt i banken)
- Mengden overkompensert (tilintetgjort)

Etterspørsel

- Utviklingen i verdensøkonomien
- Gjennomføring av nasjonale tiltak (energieffektivitet)
- Hvilke land som oppfyller sine forpliktelser (Canada, Australia, USA)
- Straffemekanismer

Observasjon: Dersom avtalen blir etterlevet, så vil utslippene være lik tilbudet av kvoter i de 5 årene som kommer.

Fordelingen på land er imidlertid ikke kjent.

Gratiskvoter vs. bunnfradrag.

- De samme regler som etableres for gratiskvoter kan også benyttes til bunnfradrag.
- Det er svært vanskelig å etablere regler (for bunnfradrag eller gratiskvoter) som ikke reduserer effekten av systemet.
- Eksempler:
 - CO2 systemet, mye auksjon , men gratiskvoter basert på fastlåste historisk referansepunkt.

Hva bestemmer prisutviklingen i EU?

Tilbud

- Antall kvoter tilført systemet. (2,08 mrd tonn)
- Bruken av CDM (0,278)
- Overføring til neste periode ??

Etterspørsel

Veksten i de sektorene som er med?
Tilgjengelig teknologi.

Observasjon.

Når parametrene i systemet er satt, så er de totale utslippene for de kommende 5 år også bestemt. Fordelingen av utslipp på sektorer og land er imidlertid ikke kjent.